

Concluzii ale Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, din 21 noiembrie 2008, privind mobilitatea tinerilor

(2008/C 320/03)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

ÎNTRUCĂT:

1. Consiliul European, reunit la Lisabona în martie 2000 și la Barcelona în martie 2002, a reținut obiectivul strategic de a transforma Uniunea Europeană, până în 2010, în cea mai competitivă și mai dinamică economie și societate bazată pe cunoaștere din lume, de a transforma sistemele de educație și de formare ale Uniunii Europene, până în 2010, într-un punct de referință în materie de calitate la nivel mondial și de a crea un spațiu european al cercetării și al inovației.
2. Consiliul European reunit la Bruxelles în martie 2008 a reținut obiectivul de eliminare a obstacolelor din calea liberei circulații a cunoașterii prin introducerea unei „a cincea libertăți” care, printre altele, ar putea avea ca rezultat un nivel crescut al mobilității transfrontaliere a cercetătorilor, precum și a studenților, a oamenilor de știință și a cadrelor didactice din universități;
3. Toate deciziile Parlamentului European și ale Consiliului de stabilire a unor programe de acțiune pentru perioada 2007-2013 în domeniul educației și formării pentru viață și pe tot parcursul tinereții își propun ca obiectiv dezvoltarea mobilității; pe de altă parte, toate programele și acțiunile europene din domeniile cercetării și politicilor pentru întreprinderi, precum și fondurile structurale, împărtășesc același obiectiv.
4. În Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului privind Carta europeană a calității pentru mobilitate (2006) sunt propuse cinci principii-cheie prin care se garantează cele mai bune condiții posibile pentru pregătirea, însoțirea și evaluarea perioadei de mobilitate a unui tânăr într-un alt stat membru.
5. Procesul de la Bologna pentru învățământul superior și cel de la Copenhaga pentru educația și formarea profesională au scopul de a crea un spațiu european în care este facilitată mobilitatea studenților și a cadrelor didactice, este realizată o mai mare transparență în ceea ce privește recunoașterea calificărilor și a perioadelor de studiu și de formare, iar cooperarea interinstituțională este îmbunătățită.
6. Scopul diferitelor instrumente europene actuale (EQF, ECTS, *Europass*) și viitoare (ECVET) este de a permite o mai bună recunoaștere și valorizare a calificărilor și a competențelor cetățenilor europeni, precum și de a le pune la dispoziție informații privind oportunitățile de învățare pe tot cuprinsul Europei (portalurile PLOTEUS și „Studii în Europa”) ⁽¹⁾.

7. Concluziile Consiliului din mai 2008 privind competențele interculturale subliniază contribuția mobilității la dobândirea acestor competențe.

8. Recomandarea Consiliului din 20 noiembrie 2008 privind mobilitatea tinerilor voluntari în cadrul Uniunii Europene se referă la aspectele legate în mod specific de mobilitatea tinerilor voluntari.

SALUTĂ raportul întocmit de Forumul de experți la nivel înalt privind mobilitatea, publicat de Comisia Europeană în iunie 2008 ⁽²⁾, la solicitarea Consiliului de dezvoltare și de extindere a schemei de mobilitate, pentru a include alte categorii de tineri în afară de studenți, precum și raportul prezentat de Comitetul Economic și Social European la 29 mai 2008, intitulat „O mai bună promovare a mobilității tinerilor europeni: aspecte practice și calendar”.

FIIND CONȘTIENT că:

mobilitatea tinerilor în Europa, conform principiului liberei circulații care este garantat tuturor cetățenilor europeni, care se află în centrul cooperării europene privind educația și formarea, formală, informală sau non-formală și care reprezintă o miză crucială pentru Europa cunoașterii constituie un instrument esențial pentru:

- consolidarea sentimentului de apartenență europeană,
- favorizarea integrării sociale și profesionale,
- garantarea competitivității economiei europene într-un mediu globalizat.

CONSTATĂ că:

Deși programul Erasmus a fost un succes, mobilitatea tinerilor rămâne, totuși, prea des o excepție, inclusiv în cazul studenților, dintre care doar un procentaj redus pleacă într-un alt stat membru pentru a studia sau a se forma într-o întreprindere. Această mobilitate se caracterizează prin persistența fluxurilor inegale, în funcție de sectoare și de tipurile de formare, de discipline, de țări și de mediul social, în special ca rezultat al lipsei de informații, a problemelor de finanțare și a recunoașterii insuficiente a perioadelor de studiu în străinătate în cadrul programelor. Mobilitatea rămâne insuficient cunoscută, din cauza lipsei de date calitative și statistice fiabile și comparabile, în afara cadrului programelor comunitare.

SUBLINIAZĂ URMĂTOARELE PRINCIPII:

1. Mobilitatea îi privește pe toți tinerii europeni, indiferent dacă sunt elevi, studenți, ucenici, voluntari, cadre didactice, tineri cercetători, formatori, lucrători în domeniul tineretului, întreprinzători sau dacă se află pe piața muncii.

⁽¹⁾ <http://www.ec.europa.eu/ploteus>, <http://www.study-in-europe.org>

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/education/doc/2008/mobilityreport_en.pdf

2. Prin mobilitate se înțelege, în primul rând, mobilitatea fizică, ceea ce înseamnă șederea în altă țară pentru a studia, a efectua un stagiu într-un mediu profesional, a se angaja în respectiva țară în folosul comunității sau a beneficia în țara respectivă de o formare complementară în contextul învățării de-a lungul vieții. Cu toate acestea, „mobilitatea virtuală”, respectiv utilizarea tehnologiilor informației și comunicării (TIC) în vederea dezvoltării unor parteneriate sau schimburi la distanță cu tineri din alte țări, ca parte a unui proiect structurat de educație sau formare, poate contribui, de asemenea, în mod semnificativ la mobilitate, în special în contextul instituțiilor de învățământ.
3. Mobilitatea nu trebuie percepută ca un scop în sine, ci ca un mijloc privilegiat de a consolida cetățenia și competitivitatea europene, de a extinde și a îmbogăți formarea și experiența tinerilor, de a consolida capacitatea acestora de a se adapta și de a ocupa un loc de muncă, precum și înțelegerea interculturală prin învățarea limbilor străine și expunerea la alte culturi.
4. Pentru a avea succes, o politică ambițioasă și transversală de mobilitate în Europa trebuie să suscite dorința de mobilitate a tuturor tinerilor, să aibă drept obiectiv ca o perioadă de mobilitate într-o altă țară europeană să devină, în mod treptat, regula pentru toți și să se acorde finanțări adecvate pentru realizarea obiectivului propus. Ar trebui acordată o atenție specială studenților care, având în vedere mediul socio-economic al acestora sau anumite nevoi speciale, au nevoie de sprijin financiar suplimentar. O astfel de politică ar trebui, de asemenea, să pună accentul pe dispozitivele de pregătire și de sprijin al mobilității, precum și pe recunoașterea rezultatelor învățării obținute în urma unei perioade de mobilitate, și ar trebui să promoveze dezvoltarea mobilității în rândul cadrelor didactice și al formatorilor, care joacă un rol cheie în cadrul acestor dispozitive.
5. Această politică de mobilitate vizează înainte de toate mobilitatea intra-europeană, dar poate contribui, de asemenea, la dezvoltarea mobilității dintre Europa și țările terțe.

INVITĂ STATELE MEMBRE:

1. să adopte obiectivul de a proceda astfel încât perioadele de învățare în afara țării pentru toți tinerii europeni să constituie gradual regula și nu excepția, prin sporirea ocaziilor de mobilitate transfrontalieră în diferitele domenii ale educației și formării, precum și în domeniul activităților de voluntariat, ținând în același timp seama, în mod corespunzător, de cadrele naționale și de legislația națională;
2. în acest scop, să realizeze obiectivele fixate pentru perioada 2007-2013 prin programele Uniunii Europene în domeniile educației, tineretului, culturii, cetățeniei și cercetării;
3. inspirându-se din lucrările Forumului de experți la nivel înalt, se depună toate eforturile posibile pentru a atinge următoarele obiective după 2013:
 - 3.1. fiecare tânăr ar trebui să aibă oportunitatea de a participa la o formă de mobilitate, fie în cursul studiilor sau

al formării, sub forma unui stagiu într-un mediu profesional, fie în contextul unor activități voluntare. În special:

- fiecare elev din învățământul general sau din învățământul și formarea profesională ar trebui să aibă oportunitatea de a participa la un program de mobilitate în cursul școlarității sale,
- fiecare student dintr-o formă de învățământ superior ar trebui să aibă oportunitatea de a efectua o perioadă de studiu sau de formare sau de stagiu într-un mediu profesional în străinătate. Instituțiile de învățământ superior ar trebui încurajate să introducă aceste perioade de mobilitate în programele lor universitare, fie în ciclul întâi, fie în al doilea,
- ar trebui sporite în mod semnificativ oportunitățile de mobilitate în contextul educației și formării profesionale.

- 3.2. Mobilitatea cadrelor didactice, a formatorilor și a personalului didactic, în special în cadrul programelor existente, ar trebui intensificată;

4. aceste obiective transpuse în practică la diferite niveluri pentru a se spori ocaziile de mobilitate acordate tinerilor iar parteneriatele pentru mobilitate puse în aplicare cu implicarea tuturor părților interesate — autorități publice, întreprinderi, instituții de educație și formare — precum și a societății civile.

INVITĂ STATELE MEMBRE ȘI COMISIA EUROPEANĂ, ÎN LIMITELE COMPETENȚELOR RESPECTIVE, să adopte măsuri care țin seama de situațiile naționale și legislația națională, pentru a elimina barierele din calea mobilității în diferite domenii și pentru a asigura recunoașterea perioadelor de studiu și de formare în străinătate. În cadrul diferitelor exerciții ale Metodei deschise de coordonare pentru educație și formare, cultură și tineret, acestea trebuie să aibă ca principale obiective:

1. Dezvoltarea posibilităților de mobilitate pentru toți tinerii

- 1.1. o mai bună gestionare a sprijinului sectorului public pentru mobilitate prin favorizarea unei acțiuni coordonate a actorilor politici (Uniunea Europeană, statul, colectivitățile regionale și locale) și administrativi (în special agențiile naționale care se ocupă de administrarea programelor comunitare);
- 1.2. exploatarea deplină a tuturor posibilităților actuale de mobilitate oferite de programele Uniunii Europene, prin includerea mobilității virtuale și a implicării tinerilor, dar și a cadrelor didactice;
- 1.3. luarea în calcul, în special în ceea ce privește finanțarea, a studenților mai puțin favorizați care, altfel, nu ar putea să beneficieze de programele de mobilitate;

1.4. promovarea dezvoltării unor noi oportunități de mobilitate, în special prin:

- extinderea parteneriatelor care implică perioade recunoscute de mobilitate în alte instituții sau structuri, în special asociative,
- creșterea numărului de diplome duble sau comune,
- intensificarea sprijinului acordat mobilității tinerilor în formarea profesională, inclusiv cea a ucenicilor,
- recurgerea în mod mai frecvent la sejururile culturale și lingvistice,
- promovarea grupării studenților, inclusiv a celor din școlile de artă europene, în scopul realizării de proiecte comune,
- instituirea de module de formare suplimentare oferite de instituțiile de învățământ superior, de exemplu cursurile de vară,
- sporirea mobilității între întreprinderi, precum și între întreprinderi și comunitățile academice, de formare și de cercetare,
- crearea de oportunități pentru schimburi în cadrul activităților voluntare.

2. O mai bună informare cu privire la programele de mobilitate actuale

- 2.1. sensibilizarea tinerilor, a personalului care se ocupă de aceștia și a cercului lor social (în special a familiei, cadrelor didactice și personalului didactic) și a lucrătorilor în domeniul tineretului, cu privire la avantajele mobilității tinerilor; facilitarea, în acest scop, a accesului la informații a acestor grupuri-țintă, prin toate mijloacele;
- 2.2. intensificarea promovării și punerii în aplicare, în continuare, a programelor Uniunii Europene în domeniile educației, tineretului, culturii, cetățeniei și cercetării.

3. Simplificarea procedurilor

- 3.1. continuarea simplificării modalităților de punere în aplicare a programelor Uniunii Europene, în special prin generalizarea convențiilor multianuale, cu precădere în domeniul educației și formării profesionale. Într-adevăr, acestea reprezintă o condiție prealabilă pentru realizarea de parteneriate europene de durată între instituțiile de formare și întreprinderi;
- 3.2. instituirea sau favorizarea dezvoltării unei strategii de stimulare financiară cu privire la organismele și părțile interesate, în special cadrele didactice, formatorii și lucrătorii în domeniul tineretului, care organizează mobilitatea europeană a tinerilor de care se ocupă;
- 3.3. îmbunătățirea recunoașterii rezultatelor obținute în cadrul schemelor de mobilitate, prin generalizarea, pe cât posibil, a validării rezultatelor învățării pentru toate perioadele de mobilitate efectuate în Europa — un obiectiv facilitat prin realizarea, până în 2010, a unei

corelări între sistemele de certificare din statele membre și Cadrul european al calificărilor, precum și prin instrumentele europene *Europass*, *Youthpass*, creditele ECTS și sistemul ECVET.

4. Extinderea și diversificarea surselor de finanțare a mobilității tinerilor

- 4.1. sprijinirea mobilității tinerilor prin finanțările comunitare adecvate, în limitele cadrului financiar, în special prin fondurile structurale — în principal prin utilizarea mai bună a posibilităților oferite de Fondul social european — și, pe termen lung, prin adaptarea orientărilor și administrării acestora la obiectivul mobilității, în conformitate cu prioritățile statelor membre;
- 4.2. încurajarea unei mai mari diversificări și a unei mai bune complementarități a metodelor de finanțare a proiectelor de mobilitate a tinerilor, prin recurgerea la surse de finanțare publică — și privată — în limitele capacităților lor (statul, autoritățile regionale și locale, întreprinderile, instituțiile bancare, inclusiv Banca Europeană de Investiții, fundațiile, asociațiile profesionale europene etc.);
- 4.3 luarea în considerare a necesităților financiare speciale ale studenților proveniți din medii socio-economice mai puțin favorizate sau cu necesități speciale, astfel încât aceștia să poată participa la programele de mobilitate.

5. Extinderea către toate formele de mobilitate a tinerilor a principiilor Cartei europene a calității pentru mobilitate în educație și formare, în special în ceea ce privește modalitățile de pregătire, sprijinire și evaluare a perioadelor de mobilitate

- 5.1. încurajarea schimburilor de bune practici în ce privește extinderea capacităților de primire a tinerilor europeni implicați în schemele de mobilitate și îmbunătățirea calității acestei primiri;
- 5.2. solicitarea părților interesate responsabile în vederea îmbunătățirii condițiilor de cazare, viață și muncă de care beneficiază tinerii europeni în schemele de mobilitate, în special în campusurile de învățământ superior;
- 5.3. îmbunătățirea pregătirii lingvistice și culturale pentru mobilitatea tinerilor.

6. O mai bună cunoaștere a mobilității tinerilor

- 6.1. redactarea unui raport de evaluare a fluxurilor de mobilitate în Europa, prin consolidarea și, acolo unde este cazul, prin colectarea de date statistice fiabile și comparabile;
- 6.2. o difuzare mai extinsă a anchetelor existente și o mai bună utilizare în comun a acestora;
- 6.3. efectuarea, după caz, de analize de impact care să evalueze aporturile concrete ale mobilității pentru tinerii europeni, din punct de vedere cultural, academic și profesional.

INVITĂ COMISIA EUROPEANĂ:

1. să stabilească un plan de lucru pentru integrarea acțiunilor în favoarea mobilității transfrontaliere în toate programele europene, în special prin dezvoltarea unor mecanisme de promovare a programelor în rândul tinerilor și prin facilitarea dezvoltării, în colaborare cu autoritățile competente, a unor „ghișee unice”, precum și a unui portal european al mobilității tinerilor, pentru a se asigura o mai bună difuzare a informațiilor în rândul tinerilor și al instituțiilor competente, a valorifica în fiecare program posibilitățile de realizare a schemelor de mobilitate virtuală și a asigura sinergiile între diferitele programe;
 2. să publice, până la sfârșitul anului 2010, un raport privind dezvoltarea pe termen mediu a mobilității europene a tinerilor și să întocmească, la fiecare patru ani, rapoarte periodice incluse în raportul intermediar comun privind situația mobilității tinerilor și a cadrelor didactice în Uniunea Europeană;
 3. să creeze un ghid destinat statelor membre, autorităților regionale și locale, instituțiilor de educație și formare și actorilor asociați la politicile în domeniul tineretului, în vederea facilitării accesului acestora la alte politici europene care sprijină mobilitatea, precum fondurile structurale, politicile și programele de cercetare;
 4. să examineze posibilitatea dezvoltării unor noi mijloace de sprijin financiar pentru a ajuta tinerii să urmeze perioade de studiu de mobilitate transfrontalieră, inclusiv a posibilității unor „împrumuturi europene pentru studenți”, și să raporteze Consiliului cu privire la progresele înregistrate.
-